

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 30 ΜΑΪΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΝΕΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Exclūsus ab insidiatōribus Caligulae, recesserat in diaetam, cui nomen est Hermaeum. Paulo post rumōre caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum et inter vela praetenta foribus se abdidit.

.....
Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putētis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitōte decerptam esse Carthagine».

.....
Auditā salutatiōne Caesar dixit: «Domi satis salutatiōnum talium audio». Tum vēnit corvo in mentem verbōrum domini sui: «Oleum et operam perdiidi». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

insidiatōribus	: την αφαιρετική του ενικού αριθμού
cui	: την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
caedis	: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
se	: τη δοτική του ενικού αριθμού στο α΄ πρόσωπο
quodam	: την ονομαστική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
praecocem	: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
patribus	: τη γενική του πληθυντικού αριθμού
hanc	: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
sui	: τον ίδιο τύπο στο β΄ πρόσωπο
nullam	: τη γενική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 10

B1β. **proximum:** να γράψετε το αρσενικό γένος στην ίδια πτώση και ίδιο αριθμό στον συγκριτικό βαθμό (μονάδα 1) και, στη συνέχεια, να σχηματίσετε το επίρρημα στους τρεις βαθμούς (μονάδες 3).
satis: να γράψετε το συγκριτικό βαθμό (μονάδα 1).

Μονάδες 5

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

Exclūsus	:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
recesserat	:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
exterritus	:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου στην άλλη φωνή
prorepsit	:	το σουπίνο στην αιτιατική πτώση
abdidit	:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή
attulit	:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
ostendensque	:	τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα
decerptam esse	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
dixit	:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
venit	:	την αφαιρετική του γερουνδίου.

Μονάδες 10

B2β. **perdidi:** να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής όλων των χρόνων στην ίδια φωνή (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο, όπου είναι αναγκαίο).

Μονάδες 5

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων: **Caligulae, cui, se, die, decerptam esse** (το πρώτο στο κείμενο), **ex arbore, recentem, salutatiōnum, corvo, quanti.**

Μονάδες 5

Γ1β. «**Cato attulit [...] ficum praecocem**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 2

Γ1γ. **in curiam:** να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η στάση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

domi: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η κίνηση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

Μονάδες 4

Γ1δ. «**Ad haec verba Augustus risit**»: να μετατρέψετε την κύρια πρόταση σε ευθεία ερώτηση ολικής αγνοίας με όλους τους δυνατούς τρόπους εισαγωγής.

Μονάδες 4

Γ2α. **vela praetenta, ficum praecocem:** να μετατρέψετε τους επιθετικούς προσδιορισμούς στις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις.

Μονάδες 4

Γ2β. Αφού καταγράψετε, να αναγνωρίσετε το είδος των δευτερευουσών προτάσεων που υπάρχουν στα κείμενα (μονάδες 2) και να δηλώσετε τη συντακτική τους λειτουργία (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ2γ. **exclūsus:** να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον σύνδεσμο *postquam* (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση εκφοράς της (μονάδα 1).

Μονάδες 2

exterritus: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση, ώστε να εκφράζεται αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής, λογικής διεργασίας.

Μονάδες 2

auditā: να αναγνωρίσετε τη μετοχή ως προς το είδος της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη χρονική βαθμίδα που εκφράζει αυτή (μονάδα 1) και να τη μετατρέψετε σε ισοδύναμη πρόταση με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο *cum* (μονάδα 1).

Μονάδες 3

1. (=)
 μ () , μ μ . , μ μ
 μ , μ μ (=) μ
 μ μ μ .
 μ μ
 , : «
 μ ».
 , : « μ , μ μ ».
 (= μ) μ , : « (μ)
 μ ».
 (= μ) μ / μ μ)» . ' (= μ ')
)

1. . insidiatore
 quā
 caedium (-um)
 mihi
 quoddam
 praecocia
 patrum
 haec
 tui
 nullius
- . Propiorem
 prope – propius – proxime
 satius
2. . excludunt
 recedamus
 exterruisti
 proreptum
 abderetis
 afferre + adferre
 ostenturus(que) + ostensus(que)
 decerpi
 dic
 veniendo
- . Pr.: perdas

Imp. : perderes
 Fut. : perditurus sis
 Per. : perdideris
 Pl. : perdidisses
 E.F. : -

1. . **Caligulae:** μ insidiatoribus μ μ ,
 μ
- cui:** est
- se:** μ abdidit (μ /)
- die:** () μ
 μ attulit
- decerptam esse :** μ , μ μ putetis
- ex arbore:** μ μ μ (/ μ) decerptam esse
- recentem:** μ μ μ ficum / eam
 esse
- salutati num:** satis
- corvo:** venit in mentem
- quanti:** μ () emerat.

. A Catone allata est [...] ficus praecox.

. **in curiam** → : in curiā
 → μ : ex (de / ab) curiā

domi → : domum
 → μ : domo

2. . quae praetenta erant (foribus)
 quae praecox erat

. • **Cui nomen est Hermaeum:**
 diaetam (μ).

• **quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore :**
 μ μ , μ ,
 μ μ interrogo .

• **cum omnes recentem esse dixissent:** μ μ

inquit.

- **quanti nullam adhuc emerat:**

μ (μ , μ) .

- **excl sus** = postquam exclusus est/ erat (abinsidiatoribus Caliquulae).

μ / μ μ .

- **exterritus** = cum exterritus esset (Claudius)

- **auditā** = επιρρηματική χρονική μετοχή, αφαιρετική απόλυτη (νόθη) με υποκείμενο το salutatione και εκφράζει το προτερόχρονο. Η ανάλυση της μετοχής έχει ως εξής: cum [Caesar] salutationem audivisset

μ :